

Моє справжнє ім'я і обставини, що стосуються мого життя, настільки добре відомі в архівах Ньюгейт і Олд-Бейлі¹, що годі чекати, щоб я його тут назвала. Можливо, колись, після моєї смерті, оприлюднять тюремні архіви; але тепер це не дозволено, навіть якби було оголошено повне прощення всіх без винятку злочинів і злочинців.

Більшість із найдурніших моїх подруг, що давно покинули цей світ сходами до шибениці, яка часом загрожувала і мені,— знали мене як Молл Флендерс. З вашого дозволу, цим ім'ям я і скористаюся.

Мені якось розповідали, що, здається, у Франції, існує королівський указ, згідно з яким дітьми злочинця, засудженого на смерть, галери або заслання, опікується уряд. Ці бідолахи залишаються без засобів до існування, тому їх віддають до притулку, що має назву «Сиротинець». Там їх одягають, годують, навчають, виховують, учать ремеслу, а після досягнення повноліття віддають служити в добропорядні будинки. Там вони отримують можливість добувати собі їжу корисною і чесною працею.

Але у нас усе інакше.

¹ Ньюгейтська в'язниця — головна в'язниця Лондона протягом 700 років — від 1188 до 1902 року. Розташована біля воріт лондонського Сіті майже впритул до кримінального суду Олд-Бейлі, звідки засуджених доправляли прямо до в'язниці.

Діти залишаються покинутими напризволяще, і на їхню долю випадають тяжкі випробування, що назавжди закарбовуються в їхніх душах. Так сталося й зі мною.

Батька свого я не знаю, а моя вагітна матір, потрапивши під суд за дрібну крадіжку полотна в одного крамаря, пославшись на свій живіт, отримала відстрочку виконання вироку. Я народилася в Ньюгейтській в'язниці, потім вирок набув чинності — моя матінка була заслана до колонії, залишивши мене, шестимісячну, у найгірших руках.

Хто були ці люди, до яких я потрапила, досі не знаю, як не можу пояснити і те, чому я залишилася живою. З чужих слів мені відомо, що якась далека родичка моєї матері взяла мене до себе, але за чиїм розпорядженням і за чий рахунок мене утримували, залишилося таємницею. Скоріш за все, це неправда.

Перші мої спогади пов'язані зі зграєю людей, яких у нас називають циганами, або єгиптянами. Ці волоцюги за гроші купують або крадуть маленьких дітей, а потім змінюють їхню зовнішність і поневіряються з ними по світу. Здається, я пробула в них не дуже довго, тому що в Колчестері¹ мені вдалося сховатися від зграї в якомусь порожньому напівзруйнованому будинку. Волоцюги пішли, так і не знайшовши мене; коли ж при світлі дня я вибралася зі своєї схованки, перший зустрічний перехожий передав мене парафі-

¹ Колчестер — невелике місто в англійському графстві Ессекс.

яльній владі Колчестера. Ті запитали, як мене звуть, і я сказала: моє ім'я — Бетті. Так мене називали доти, поки я не потрапила до циган.

Мені було всього три роки, і міська влада зглянулася наді мною.

Згідно із законом місцеві парафії не були зобов'язані піклуватися про мене, але, через мій вік і те, що я була викрадена бандою волоцюг, мерія взяла мене на своє утримання, ніби я народилася в цьому місті.

У Колчестері жила одна скромна жінка, що знала в минулому кращі часи; нині вона була бідна і проживала в невеликому будинку, куди парафіяльна рада відправляла таких сиріт, як я, оплачуючи їхнє утримання. Вона доглядала за дітьми, годувала їх та одягала, поки вони не досягали віку, коли могли заробляти на хліб самостійно. Крім того, дівчатка навчалися грамоти, шиття, хатнього господарювання, охайності і гарних манер. І якщо не брати до уваги мізерної їжі, злиденного приміщення і грубого одягу, підопічні цієї жінки, по суті, отримували цілком світське виховання.

Це було неймовірним щастям — потрапити туди!

Я прожила там до восьми років, але одного разу з жахом дізналася, що міська влада розпорядилася віддати мене в служіння. Незважаючи на сумирний характер і наївність, я відчувала непереборну огиду до чорної роботи, мало що вміла і дуже боялася зрештою опинитися дівчинкою на побігеньках або посудомийкою біля куховарки в якомусь заможному